

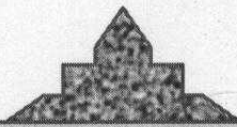
قاعده مصالحت

در حقوق موضوعه و فقه

حسن صبور

دکتر مصطوفی

www.ketab.ir

سرشناسه	صبور، احسان، ۱۳۹۱ -
عنوان و نام پدیدآور	قاعده مصلحت در حقوق موضوعه و فقه/ احسان صبور، مصطفی ملکی
مشخصات نشر	تهران، گنجور، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	۱۷۶ ص.
شابک	978-622-965855-0
وضعیت وشمیت	فرا
یادداشت	کتابنامه ص. ۱۷۶ - ۱۷۹.
موضوع	مصلحت عمومی - ایران Public interest -- Iran
ع	مصلحت (فقه) (Islamic law) (Convenience)
موضوع	مصلحت عمومی (فقه) - ایران Public interest (Islamic law) -- Iran
موضوع	حقوق مدنی - ایران Iran -- Civil rights
موضوع	حق خانواده - ایران Domestic relations -- Iran
شماره افزوده	ص. مصطفی، ۱۳۶۰ مهر
رده بندی کنگره	۳۰۰ ۴۱۸۰
رده بندی دیویی	۳۱۵۵.۰۱
شماره کتابشناسی ملی	۶ ۱۳۹۹

قاعده مصلحت در حقوق موضوعه و فقه

■ نویسنده: احسان صبور، دکتر مصدق ملکی

■ ناشر: گنجور

■ صفحه آرا: سمیه خوانین مقدم

■ طراح جلد: گنجور

■ سال و نوبت چاپ: ۱۳۹۸ - اول

■ شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

■ مرکز پخش: ۰۹۹۰۱۹۱۰۲۰۸ - ۰۹۱۸۳۷۷۵۳۳۴

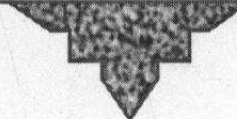
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۵۸۵۵-۰

بها: ۲۰۰۰۰ تومان

آدرس انتشارات: تهران، میدان انقلاب، ابتدای کارگر جنوبی، کوچه شهدای زاندارمری، پلاک ۱۳

تلفن: ۰۹۱۲۰۶۱۷۲۲۳ - ۰۲۱۶۶۴۹۱۰۵۶

سایت انتشارات: www.ganjoorpub.ir

پیشگفتار

عدم وجود مطالعات مربوط به حوزه مصلحت در سایر حقوق ضرورت این امر را ایجاب می‌نماید. نقش این عنصر در سایر حوزه‌ها نیز پرداخته شود. یکی از این حوزه‌های مهم مباحث مربوط به قراردادهاست. در بادی امر شاید مباحث مربوط به مسئولیت مدنی ذهن را به حوزه حقوق عمومی منحصر نماید، لیکن این امر شاید موجب غفلت از نقش این عنصر اساسی در سایر حوزه‌ها شود. البته شایان ذکر است که امهات و مبانی مربوط به این مبحث نشأت گرفته از مسائل اصولی و کلاسی و حقوق عمومی است لیکن دخالت‌هایی که فقیه با توجه به استنباط خود در مقام افتاء در احکام می‌کند یا اعمالی که حکومت با توجه به نظم عمومی و در راستای تحدید اختیارات طرفین قرارداد می‌نماید حاکی از نقش این عنصر مهم در

حوزه حقوق قراردادهاست. بررسی نقش مصلحت در استنباط احکام بحثی است که هرچند تا به اکنون مطالب زیادی در آن گفته شده است، لیکن با توجه به غموض مطالب موجود در این زمینه از یک طرف و اهمیت روز افزون آن در عرصه اجتماعی و حقوقی از طرف دیگر ضرورت بررسی این مطالب را دو چندان می نماید. با توجه به اینکه تاثیر گذاری مصلحت در حوزه های مختلف حقوق مدنی، مانند حقوق خانواده، مالکیت، اصل آزادی قراردادی و... کاملاً مشهود است لذا بررسی این مطالب باعث می شود تا حدود مصلحت را به در این حوزه ها مشخص گردد و با تبیین کمیت و کیفیت مصلحت را به از سوء استفاده از این عنصر مطلوب جلوگیری شود.

در پایان از کلیه عزیزانی که به هر نحوی مرا در انجام این کتاب یاری فرمودند، سپاس گزاری می کنم.

فهرست مطالب

- ۱۱..... عمل اول: کلیات
- ۱۳..... مقدمه
- ۱۶..... چند اصطلاح مهم
- ۲۱..... فصل دوم: قاعده مصلحت در فقه اسلامی
- ۲۳..... قاعده مصلحت در گذر زمان
- ۲۳..... مصلحت در عصر حضور و جایگاه مصلحت نزد اکرم (ص) و امام (ع)
- ۲۴..... مصلحت در عصر غیبت
- ۲۵..... مصلحت نزد کلینی
- ۲۶..... مصلحت نزد صدوق
- ۲۷..... مصلحت سنجی نزد شیخ مفید
- ۲۸..... محقق کرکی و عینیت بخشی به ایده مصلحت
- ۲۹..... شاخص سازی مصلحت نزد مجلسی
- ۳۰..... کاشف الغطاء: کاربردی ساختن قاعده مصلحت

- ۳۱ ..... مصلحت به مثابه قاعده راهبردی حکومت اسلامی در نزد امام خمینی (ره)
- ۳۲ ..... مصلحت عمومی و مصلحت خصوصی
- ۳۵ ..... رابطه مصلحت با ضرورت و ضرر
- ۴۰ ..... تبعیت احکام از مصالح و مفاسد
- ۴۶ ..... ترکیب تبعیت احکام از مصالح و مفاسد
- ۵۰ ..... تفاوت مصلحت فقهی با مصلحت کلامی
- ۵۲ ..... انواع مصلحت در فقه اسلامی
- ۵۲ ..... مصلحت در اصطلاح کتب (مصلحت کلامی)
- ۵۳ ..... مصلحت به عنوان منبع استنباط احکام (مصلحت در فقه سنی)
- ۵۸ ..... مصلحت در فقه شیعه
- ۷۶ ..... حسن و قبح ذاتی و هدفمندی شریعت
- ۷۸ ..... ملاک و مدارک احکام شرع
- ۷۹ ..... مدرک عقل و استنباط احکام شرع
- ۸۱ ..... تقسیمات احکام شرع و نقش مصلحت در احکام ثانویه
- ۸۵ ..... نسبت احکام حکومتی با احکام ثانویه
- ۸۸ ..... نقش مصلحت در تعارض احکام شرع
- ۹۱ ..... نقش مصلحت و مقسده در استنباط احکام شرعی
- ۹۴ ..... عوامل موثر بر عدم مصلحت اندیشی مذموم در قرآن کریم
- ۱۱۱ ..... نقش مصلحت در احکام حکومتی

- ۱۱۷..... ضوابط و معیارهای مصلحت در صدور احکام حکومتی
- ۱۲۳..... تفاوت احکام شرعی و حکم حکومتی
- ۱۲۶..... تفاوت مصلحت در اسلام و غرب
- ۱۳۱..... فصل سوم: مصلحت در حقوق موضوعه
- ۱۳۴..... مانی حقوقی رعایت مصالح عمومی
- ۱۳۶..... مصلحت فردی و مصلحت جمعی در حقوق موضوعه
- ۱۳۸..... مصلحت در دیدگاه توفداتان
- ۱۴۲..... مصلحت اندیشی در دوران ایران
- ۱۴۳..... جایگاه مصلحت در حقوق خانواده
- ۱۴۳..... مصلحت اندیشی تاک اسلامی در حقوق خانواده
- ۱۵۰..... مصلحت اندیشی که به او واگذار شده
- ۱۵۵..... فصل چهارم: کلام پایانی
- ۱۶۲..... نتیجه گیری
- ۱۶۵..... فهرست منابع

